

HANDLÄGGARE

PROJEKTBETECKNING

 DATUM
1987-04
ERT DATUM

 DOSSIÉ/DIARIENR
B519-2646/86
ER BETECKNING

Länsstyrelsen i -- län

Brandsäkerhetsvakt vid teaterföreställning

Under hösten -86 uppstod under arbetsmarknadskonflikten på vissa håll problem att genomföra teaterföreställningar där brandchefen krävt säkerhetsvakt. En länsstyrelse har begärt SRV:s syn vilken här redovisas.

Med hänsyn till att konflikten på arbetsmarknaden är över och att räddningstjänstlagen och -förordningen har trätt i kraft begränsar verket sitt yttrande till att avge allmänna synpunkter på hur de nu gällande författningarna lämpligen kan tillämpas.

Enligt 41 § räddningstjänstlagen (RtjL) skall ägare eller innehavare av byggnader eller andra anläggningar hålla utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand eller annan olyckshändelse. Han skall även vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Vid tillämpning av lagrummet skall en skälighetsbedömning göras.

Nämnda paragraf motsvarades tidigare av 14 § brandlagen. Uttrycket "bekämpa brand" i denna paragraf har ersatts av uttrycket "hindra eller begränsa skador till följd av brand", som har en vidare innebörd. Förutom brandbekämpning avses även åtgärder för att bringa människor och egendom i säkerhet vid brand. Uttrycket innefattar även förberedelser av sådana åtgärder såsom utbildning och information av anställda (prop 1985/86:170 s 84).

Det är inte självklart vilka skyldigheter för den enskilde 41 § RtjL medför i varje särskilt fall. Tillämpningen fordrar normalt någon form av myndighetsbeslut eller åtminstone något slags besked om vad som gäller.

Eventuellt behov av säkerhetsvakt avgörs efter en brandteknisk bedömning. Behov föreligger normalt inte om teaterbyggnaden uppfyller gällande byggnadstekniska krav och om föreställningen inte rymmer något särskilt riskmoment. En säkerhetsvakt får ses som en kompensation för brister i säkerheten. Man kan även tänka sig annan kompensation som t ex överdimensionerade utrymningvägar eller begränsning av antalet närvarande personer.

56 § första stycket RtjL ger räddningsnämnden befogenhet att meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att lagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, skall efterlevas. Nämnden bör dock i första hand försöka uppnå det efterträvade resultatet genom råd och uppmaningar innan den använder sig av tvångsmedel. Innan nämnden beslutar om föreläggande eller förbud måste den göra en avvägning av olika intressen så att de föreskrivna åtgärderna inte medför oskäligen kostnader eller svåra förluster för den som besluten riktar sig till. Intreset för att bereda skydd mot olika skador skall dock komma i första hand. (prop 1985/86:170 S 92).

För det praktiska handlandet gäller alltså, att teaterledningen skall ges ett besked om vad som gäller för teaterns del med avseende på 41 § RtjL. Sådant besked kan lämpligen meddelas i samband med brandsyn.

Vid behov kan detta besked ges formen av ett föreläggande eller förbud. Ett sådant beslut kan enligt 60 § RtjL överklagas. Eventuella oklarheter kan därigenom undanröjas.

Om ägaren eller innehavaren trotsar föreläggandet eller förbudet kan räddningsnämnden enligt 56 § andra stycket RtjL meddela nytt föreläggande eller förbud vid vite. Allmänna bestämmelser om förfarandet vid beslut om föreläggande eller förbud vid vite och om utdömande av vite finns lagen (1985:206) om viten.

I akuta fall kan man begära hjälp av polismyndigheten. Enligt 10 § lagen (1956:618) om allmänna sammankomster får polismyndigheten upplösa en allmän sammankomst om denna medför en avsevärd fara för de närvarande. Enligt 1 § sistnämnda lag är allmän teaterföreställning en allmän sammankomst i lagens mening. Har räddningsnämnden meddelat förbud eller ett föreläggande torde polismyndigheten åtminstone i svårare fall upplösa sammankomsten. Polismyndigheten gör dock alltid en självständig bedömning. Polismyndigheten får även meddela de föreskrifter som behövs för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid sammankomsten (7 § sistnämnda lag).

Om räddningsnämnden beslutar om att en eller flera säkerhetsvakter skall finnas vid en teaterföreställning bör nämnden även ange vilka kompetenskrav som gäller för vakterna. Nämnden torde inte kunna kräva att vakterna skall tillhöra en viss räddningskår. Däremot kan myndigheten kräva, att vakterna skall ha en viss kompetens eller ha godkänts av nämnden. Kompetensfrågan får avgöras från fall till fall utifrån en brandteknisk bedömning.

Frågan om vem som skall engageras som säkerhetsvakt får den aktuella teatern avgöra. Teatern kan träffa avtal med en kommun (räddningskåren) eller enskild brandman. Den kan även utbilda egen personal. Avgörande är att vakterna har den föreskrivna kompetensen eller har godkänts av nämnden. Ersättning till vakterna eller kommunen är en avtalsfråga som parterna får komma överens om.

BEFOLKNINGSSKYDDSAVDELNINGEN

Enheten för förebyggande brandförsvar

Ulf Norgren

Olle Michal